

SEV-útbygging og menningar

Oddagrein

HERFYRI kunngjórði leiðslan í SEV, at hon hevur ætlanir at fara undir aftur útbyggingina av vatnorkuni í Eysturoynni. Sagt varð, at leiðslan helst hevur "uppbakking" fyrri hesum í umboðsráðnum. Síðani hava fleiri limir í umboðsráðnum hjá SEV úttalað seg alment ímóti hesi ætlan umboðandi fleiri ymsar flokkar og kommunur. Vit hava so eisini sæð sjónarmið í fjølmiðlunum hjá eitt nú Tórmóði Dahl, verkfrøðingi, sum á sinni var ein av ítarstu talsmonnum ímóti útbyggingini á Eiði. Í dag úttalar so formaðurin í javnaðarflokknum seg um hetta málið.

TAD sær tí ikki mætari út enn, at tað í samfelagnum eru mong, sum eru ímóti hesi SEV-útbygging, men vit hava so ikki hoyrt umboðsráðið hjá SEV umrøða málið. Hevði leiðslan í SEV verið meira opin og demokratisk sinnað, tá hevði hon eisini havt gjørt sítt til at ávirka umboðsráðið til at ganga við til meira opnar fundir, men nógv bendir á, at SEV-leiðslan als ikki ynskir, at tað skal vera nakað opið - skrivað kritiskt - orðaskifti í umboðsráðnum um hetta málið.

VIT hava sagt tað áður og skulu endurtaka tað her. Tað líkist ongum, at umboðsráðsfundirnir hjá SEV ikki eru almennir ella so mikið almennir, at pressan sleppur við. Tí júst ein slík útbygging eigur at fáa eina gjølliga og demokratiska viðgerð. Vit loyva okkum at ivast í, hvussu demokratisk og opin hon er, tá fundirnir hjá SEV eru fyrri afturlatnum hurðum. Nettup í hesum máli hevði verið rætt av SEV fyrri at skapt sær betri umdømi millum fólk, at umboðsráðið umrøddi útbyggingina fyrri opnum hurðum. Sum formaður javnaðarflokksins eisini sigur tað við blaðið í dag, so er tað nettup partur av skylduni hjá fólkavaldum í einum demokratiskum forum, at tey tora at stíga fram alment og siga sína hugsan.

LEIÐSLAN Í SEV heldur, at tá kommunurnar hava valt síni umboð í SEV, so er tað demokrati nokk. Tey kunnu jú siga og halda, hvat teimum lystir, hóast fundirnir eru afturlatnir. Hetta heldur bara ikki í veruleikanum, tí nettup so stórar og oftani álvarsligar verkætlanir, sum SEV-leiðslan leggur fyrri ráðið, áttu í veruleikanum at fingið eina meira breiða viðgerð. Tú hevur varhugan av, at leiðslan í SEV leggur fram skræddaraseymaðar ætlanir fyrri ráðið, sum í mongum bara stendur passívt og hyggur at og jättar.

VIT taka fult og heilt undir við bæði Tórmóði Dahl, Jógvan Lützen, Bergi Dam og Maritu Petersen, tá hesi biðja myndugleikarnar gera alt fyrri at steðga SEV-útbyggingini.

Sosialurin

Viðmerking

Tað ber ikki til at billa føroyingum alt inn!

Tað vóru ikki føroyskir vinnulívsmenn, sum lögdu sjógv millum privata vinnulívið og kapitalismu, tað gjørdi føroyskir sosialistar

Hóast alt eru fá ár liðin, síðani kommunistiski og sosialistiski vøgurin við javnaðarmonnum sum íkast veruliga gjørdur seg inn á føroyska privata vinnulívið. Teir segdu, at vinnulívsmenn ikki hugsaðu um annað enn »profit», »teir snýttu samfelagið, kroystu arbeiðs- og fiskimannin og bert sætadu sær sjálvum». - Lýsingaorðini trutu ikki.

Ein, ið stóð á odda, var Rolf Guttusen.

Torført var ikki at framala øvundina, tí eisini politikkarar hoyknaðu undir akademisku framherjunum frá tryssunum og hálfversunum. - Úrslitið kenna vit.

Í dag sigur sami vøgur, at vinnulívsmenn okkara ikki duga á at skyna privatvinnulívið og kapitalismu ella á virkisbúskapi og avkasti, »tí peningurin ynglar ikki».

Ein teirra, ið stendur á odda, er Rolf Guttusen.

Teir, sum lögdu sjógv millum privata vinnulívið og kapitalismu vóru júst menn sum hesin, og ikki vinnulívsmenn okkara, sum »høvdu diri at seta egnan vágafús kapital í fyrirkur», hvørjum politikskum liti teir enn vóru í, og sum gjørdur, at hann og aðrir við honum kundu fáa sína akademisku útbúgving.

Er hesin bert óvitandi?

Í grein undir »sjónarmið» í Sosialinum 29. august, greiðir hesin frá nøkrum sjálvfyiligheitum. Hann heldur tað vera nýliga upp-

funnið, at privata vinnulívið og avkast hoyra saman, banalur sum hann er, sigur hann, at »profiturin skal vera minst líka stórur sum bankarentan» o.s.fr. Tað tykist sum um hann sjálvur hevur uppfunnið hetta. - Soleiðis er tá ein heldur seg vera, ella roynir at billa fólkí nakad inn.

Skrivar hugmóðigt um misskilta kapitalismu, um »elementera óvitinheit» hjá føroyingum. - Spell er, at ikki er tíð at fara aftur í tryssini og hálfversini við hesum ósmáðna sosialisti.

Ber alt til!

Ja, eg trúgvi at tað ber til, serliga, tá ein sær grunnskygni, sum eyðkennir fólk, ið ikki fara aftur í søguna,

men nýta fyrbrigðið »fyr» um tað, ið hendi fyrri 10 árum síðani.

Er føroyski skattapeningurin »vágafús kapitalur»?

Týðiliga kemur til sjóndar, hvussu vánaliga hann er inni í føroyskum viðurskiptum, tá hann m.a. sigur um fólkafloksmenn, at »fáir teirra høvdu diri at koma fram við sínum egna vágafúsa kapitali». - Hetta gerhann úttan iva kvalifiseraðan at sleppa í sokallaðu Endurreisingarnevndina. - Enntá sum formann!

Ósmáðin froyris hann fram, samstundis sum farið verður niður í luman hjá føroyinginum, sum í dag rindar 80 oyru av hvørjari krónu í skatti og avgjöldum, og við hesum reypar hann av »vágafúsum kapitali». - Er hetta ikki í roynd og veru sosialisma, tá hon virkar, sum hon skal?

Vinnulívið ávaraði um almenna yvirbyggingin

Føroyska vinnulívið byrjaði seinast í 1950unum at ávara um ikki at byggja upp almennan yvirbygging, sum privata vinnulívið ikki orkaði at bera. Teir vistu, hvat hetta bar í sær, teir sóu roðan eysturi í sjónarringinum.

Í treiskni ella kanska miðvíst varð hildið fram av fólkí við somu ideologi, sum hjá hesum vinnulívis búskaparlaga droymara. Tað gjørdi, at privata vinnulívið kollsigldi. - Almennu

Jógvan við Keldu

Lesarabrøv

S.E.V. útbyggjast?

Egeri ein av teimum mongu, ið gjalda SEV-rokningar í dýrum dómum.

Nú ein dagin hoyrði eg í Útvarpinum, at Klément Weihe vildi sleppa at útbyggja SEV á Eiði. Tá váðast eg, um eg hevði sett útvarpstíð á skeivan »frekvens».

Um so er, at SEV fer at útbyggja virkið á Eiði, so siga teir, at tað fer at kosta uml. 120 mió. kr. Men alt, ið teir hava gjørt, hevur kostað tað duplta av tí ásetta prísnum. So tað fer hetta úttan iva eisini.

Óg so sigur stjórin, at út-

byggingin fer at útvega 30 nýggj arbeiðspláss. Men teir hava jú sáttmála við eitt danskt virki, so tað verða danir, sum fáa hesi arbeiðsplássini.

Næstan øll tól innan húsarhaldið brúka streym, og tað sæst týðiliga, at SEV veit av tí. Teir hava jú monopol uppá streymin. So teir kunnu seta prísin so høgt, sum teir nú einaferð vilja.

Nøkur húsarhald fáa hendan góða streym við at SEV brúkar vatn til framleiðsluna. Hesi húsarhaldini: gjalda so nógv fyrri orkuna, at tað er blligari at

flyta vatnið til tey neyðstøddu í Afrika.

Um ein hevur alivinnuna í huga, so brúka smaltstøðirnir ljósmotorar í staðin fyrri »streymin» hjá SEV. Tí tað er ov dýrt. Men hyggja vit at Noreg, so brúkar næstan ein og hvør smaltalari streym til at hata vitnið við.

Óg hyggja vit at stjórassum frá 80 unum, so síggja vit at: Maðurin, ið gav okkum heiminsins størsta skattarýst, er útskiftur.

Maðurin, ið var stjóri í heimins vánaligastu fiskasølu, er

útskiftur.

Sjálvstanski umboðsmaðurin í Føroyum er útskiftur.

- So hví ikki útskifta mannin, ið gav okkum heiminsins dýrasta orkuprís?

Um so er, at SEV ikki klárar at svara hvørjum sítt, endar rokningin í síðsta enda hjá landskassanum.

Tí fari eg at heita á Eilíf Samuelson um at steðga hesi útbygging.

JPH